

32002L0092

15.1.2003

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 9/3

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2002/92/EÜ,
9. detsember 2002,
kindlustusvahenduse kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõiget 2 ja artiklit 55,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel on keskne roll kindlustus- ja edasikindlustustoodete jaotamisel ühenduses.
- (2) Pidades silmas kindlustusagentide ja -maaklerite asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse kasutamise võimaluste parandamist, astuti esimene samm nõukogu 13. detsembri 1976. aasta direktiiviga 77/92/EMÜ kindlustusagentide ja -maaklerite (ex ISIC rühm 630) tegevuse puhul asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse kasutamist hõlbustavate meetmete ja eelkõige selle tegevusega seonduvate üleminekumeetmete kohta. ⁽⁴⁾
- (3) Direktiivi 77/92/EMÜ kohaldatakse kuni kindlustusagentide ja -maaklerite tegevuse alustamist ja jätkamist käsitlevaid siseriiklikke eeskirju kooskõlastavate sätete jõustumiseni.
- (4) Liikmesriigid järgisid olulisel määral komisjoni 18. detsembri 1991. aasta soovitus 92/48/EMÜ kindlustusvahendajate kohta, ⁽⁵⁾ mis aitas lähendada kindlustusvahendajate kutsesobivusnõudeid ja registreerimist käsitlevaid siseriiklikke sätteid.

- (5) Siseriiklike sätete vahel on siiski veel olulisi erinevusi, mis takistavad kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate tegevuse alustamist ja jätkamist siseturul. Seetõttu on asjakohane asendada direktiiv 77/92/EMÜ uue direktiiviga.
- (6) Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad peaksid olema võimelised kasutama asutamislepingus sätestatud asutamisevabadust ja teenuste osutamise vabadust.
- (7) Kindlustusvahendajate suutmatust kogu ühenduses vabalt tegutseda takistab kindlustuse ühtse turu nõuetekohast toimimist.
- (8) Kindlustusvahendustegevust alustavate ja jätkavate isikute kutsesobivusnõudeid ja registreerimist käsitlevate siseriiklike sätete kooskõlastamine saab seetõttu soodustada finantsteenuste ühtse turu väljakujundamist ning tõhustada klientide kaitset selles valdkonnas.
- (9) Kindlustustooteid võivad jaotada mitut tüüpi isikud või asutused, nagu agendid, maaklerid ja "finantsettevõtjad". Ettevõtjate võrdne kohtlemine ja klientide kaitse eeldavad, et käesolev direktiiv hõlmab kõiki neid isikuid või asutusi.
- (10) Käesolev direktiiv sisaldab mõistet "seotud kindlustusvahendaja", milles võetakse arvesse teatavate liikmesriikide turgude omadusi ja mille eesmärk on kehtestada selliste vahendajate suhtes kohaldatavad registreerimistingimused. Nimetatud mõiste eesmärk ei ole takistada seda, et liikmesriikidel on samalaadseid mõisteid selliste kindlustusvahendajate kohta, kellel kindlustusseltsi eest ja nimel ning täielikul vastutusel tegutsedes on õigus koguda kindlustusmaksid ning kliendile ettenähtud summasid käesolevas direktiivis sätestatud finantsgarantiide kohaselt.
- (11) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada selliste isikute suhtes, kelle tegevus on kindlustusvahendusteel pakku mine kolmandatele isikutele tasu eest, mis võib olla rahaline või nende kindlustusvahendajate teenustega seotud muu kokkulepitud hüvitis.
- (12) Käesolevat direktiivi ei tohiks kohaldada muu kutsetegevusega tegelevate isikute nagu maksuekspertide või raamatupidajate suhtes, kes selle muu kutsetegevuse raames annavad juhuslikult nõu kindlustuskaitse kohta, ega kindlustustoodete kohta üksnes üldist laadi teavet andvate isikute suhtes, kui selle tegevuse eesmärk ei ole aidata kliendil sõlmida või täita kindlustus- või edasikindlustuslepingut ega kindlustus- või edasikindlustusseltsile esitatud nõuete kutsealane haldamine või kahjumi korrigeerimine ja nõuetele eksperdihinnangu andmine.

⁽¹⁾ EÜT C 29 E, 30.1.2001, lk 245.

⁽²⁾ EÜT C 221, 7.8.2001, lk 121.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 14. novembri 2001. aasta arvamus (EÜT C 140 E, 13.6.2002, lk 167), nõukogu 18. märtsi 2002. aasta ühine seisukoht (EÜT C 145 E, 18.6.2002, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 13. juuni 2002. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 28. juuni 2002. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 26, 31.1.1977, lk 14. Direktiivi on viimati muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

⁽⁵⁾ EÜT L 19, 28.1.1992, lk 32.

- (13) Käesolevat direktiivi ei tohiks kohaldada isikute suhtes, kes teatavatel rangetel tingimustel tegelevad kindlustusvahendusega kui kõrvaltegevusega.
- (14) Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajaid peaks registreerima selle liikmesriigi pädev asutus, kus asub nende peakontor, tingimusel et need vahendajad vastavad rangetele pädevuse, hea maine, ametialase vastutuskindlustuse ja finantssuutlikkusega seotud kutsesobivusnõuetele.
- (15) Selline registreerimine peaks võimaldama kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel tegutseda teistes liikmesriikides asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse põhimõtete alusel, kui pädevate asutuste vahel on järgitud asjakohast teatamise korda.
- (16) Asjakohaseid sanktsioone vajatakse kindlustus- või edasikindlustusvahendusega tegelevate registreerimata isikute kohta, registreerimata vahendajate teenuseid kasutavate kindlustus- või edasikindlustusseltside kohta ja nende vahendajate kohta, kes ei järgi käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud siseriiklikke sätteid.
- (17) Pädevate asutuste vaheline koostöö ja teabevahetus on olulised klientide kaitseks ning ühtsel turul kindlustus- ja edasikindlustustegevuse usaldusvääruse tagamiseks.
- (18) Oluline on, et klient teaks, kas vahendaja annab talle nõu paljude kindlustusseltside või üksnes mõne kindlustusseltsi pakutavate toodete kohta.
- (19) Käesolevas direktiivis tuleks täpsustada, millised peaksid olema kindlustusvahendajate kohustused klientide teavitamisel. Liikmesriik võib selles valdkonnas säilitada või vastu võtta rangemaid sätteid, mida võib tema territooriumil vahendustegevusega tegelevate kindlustusvahendajate suhtes kohaldada nende elukohast sõltumata, tingimusel et need rangemad sätted vastavad ühenduse õigusele, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivile 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta).⁽¹⁾
- (20) Kui vahendaja kinnitab, et ta annab nõu paljude kindlustusseltside toodete kohta, peaks ta tegema turul pakutavate toodete ausa ja piisavalt laiaulatusliku analüüsi. Lisaks peaksid kõik vahendajad oma nõuannet põhjendama.
- (21) Sellise teabe avaldamist vajatakse vähem, kui klient on kommerts- ja tööstusriski katmiseks edasikindlustus- või kindlustuskaitset taotlev äriühing.
- (22) Liikmesriikides vajatakse nõuetekohaseid ja tõhusaid kaebuste ja kahjuhüvitamisnõuete menetlusi, et lahendada kindlustusvahendajate ja klientide vaidlusi, kasutades võimaluse korral olemasolevaid menetlusi.
- (23) Ilma et see piiraks klientide õigust oma kaebust kohtusse esitada, peaksid liikmesriigid julgustama kohtuvälise vaidluste lahendamiseks loodud avalikke või eraasutusi koostööle piiriüleste vaidluste lahendamisel. Selline koostöö peaks näiteks võimaldama klientidel teiste liikmesriikide kindlustusvahendajatega seotud kaebuste korral võtta ühendust oma elukohariigi kohtuvälise menetlejatega. FIN-NET-võrgustiku loomine võimaldab paremat abi piiriüleste teenuseid kasutavatele klientidele. Menetlusi käsitlevates sätetes tuleks arvesse võtta komisjoni 30. märtsi 1998. aasta soovitus 98/257/EÜ tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise eest vastutavate asutuste suhtes kohaldatavate põhimõtete kohta.⁽²⁾
- (24) Direktiiv 77/92/EMÜ tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisala

1. Käesoleva direktiiviga sätestatakse liikmesriigis registreeritud või seal end registreerida soovivate füüsiliste ja juriidiliste isikute kindlustus- ja edasikindlustusvahendustegevuse alustamise ja jätkamise eeskirjad.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata kindlustuslepingute vahendustegevuseid pakkuvate isikute suhtes, kui kõik järgmised tingimused on täidetud ning nõuab teadmisi ainult pakutava kindlustuskaitse kohta;

b) kindlustusleping ei ole elukindlustusleping;

c) kindlustuskaitse ei hõlma vastutusriske;

d) isiku põhikutsetegevus ei ole kindlustusvahendus;

⁽¹⁾ EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 115, 17.4.1998, lk 31.

- e) kindlustus täiendab mistahes pakkuja pakutavat toodet või osutatavat teenust, kui selline kindlustus hõlmab:
- i) kõnealuse pakkuja tarnitavate kaupade rikkumise, kadumise või hävimise riski või
 - ii) pagasi hävimise või kadumise ja asjaomaselt pakkujalt tellitud reisiga seotud muid riske, isegi kui kindlustus hõlmab elukindlustus- või vastutusriske, tingimusel et see kindlustuskaitse üksnes täiendab kõnealuse reisiga seotud riske hõlmavat peamist kindlustuskaitset;
- f) iga-aastase kindlustusmaks summa ei ületa 500 eurot ja kindlustuslepingu kogukestus koos lepingu pikendamistega ei ületa viit aastat.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata väljaspool ühendust asuvate riskide ja kohustustega seotud kindlustus- ja edasikindlustusvahendusteenuste suhtes.

Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriigi õigust kolmandas riigis registreeritud ja nimetatud liikmesriigi territooriumil teenuste osutamise vabaduse põhimõtte alusel tegutsevate kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate kindlustusvahendustegevuse suhtes, tingimusel et võrdne kohtlemine on tagatud kõikidele isikutele, kes sellel turul kindlustusvahendustegevusega tegelevad või kellel on lubatud seda teha.

Käesoleva direktiiviga ei reguleerita kolmandates riikides toimuvat kindlustusvahendustegevust ega kolmandates riikides kindlustusvahendajate kaudu toimuvat ühenduse kindlustus- või edasikindlustusseltside tegevust, nagu on määratletud esimeses nõukogu 24. juuli 1973. aasta direktiivis 73/239/EMÜ otsekindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ⁽¹⁾ ja esimeses nõukogu 5. märtsi 1979. aasta direktiivis 79/267/EMÜ otsese elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ⁽²⁾.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *kindlustusselts* — ettevõtja, kes on saanud ametliku tegevusloa direktiivi 73/239/EMÜ artikli 6 või direktiivi 79/267/EMÜ artikli 6 kohaselt;

⁽¹⁾ EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/13/EÜ (EÜT L 77, 20.3.2002, lk 17).

⁽²⁾ EÜT L 63, 13.3.1979, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/12/EÜ (EÜT L 77, 20.3.2002, lk 11).

2. *edasikindlustusselts* — ettevõtja, kes ei ole kindlustusselts ega kolmanda riigi kindlustusselts ja kelle põhitegevus on võtta vastu kindlustusseltside, kolmandate riikide kindlustusseltside või teiste edasikindlustusseltside loovutatud riske;
3. *kindlustusvahendus* — kindlustuslepingute tutvustamine, soovimine, ettevalmistamine või sõlmimine või nende haldamisel ja täitmisel abistamine eelkõige sel juhul, kui tegemist on nõuetega.

Kui sellise tegevusega tegeleb kindlustusselts või kõnealuse kindlustusseltsi vastutusel tegutseva kindlustusseltsi töötaja, ei loeta seda tegevust kindlustusvahenduseks.

Kindlustusvahenduseks ei loeta ka juhuslikult teabe andmist seoses muu kutsetegevusega, tingimusel et selle tegevuse eesmärk ei ole aidata kliendil sõlmida või täita kindlustuslepingut ega kindlustusseltsile esitatud nõuete kutsealane haldamine või kahjumi korrigeerimine ja nõuetele eksperdihinnangu andmine;

4. *edasikindlustusvahendus* — edasikindlustuslepingute tutvustamine, soovimine, ettevalmistamine või sõlmimine, nendest teavitamine ning nende haldamisel ja täitmisel abistamine eelkõige sel juhul, kui tegemist on nõuetega.

Kui sellise tegevusega tegeleb edasikindlustusselts või kõnealuse edasikindlustusseltsi vastutusel tegutseva edasikindlustusseltsi töötaja, ei loeta seda tegevust edasikindlustusvahenduseks.

Edasikindlustusvahenduseks ei loeta ka juhuslikult teabe andmist seoses muu kutsetegevusega, tingimusel et selle tegevuse eesmärk ei ole aidata kliendil sõlmida või täita edasikindlustuslepingut ega edasikindlustusseltsile esitatud nõuete kutsealane haldamine või kahjumi korrigeerimine ja nõuetele eksperdihinnangu andmine;

5. *kindlustusvahendaja* — füüsiline või juriidiline isik, kes tasu eest alustab või jätkab kindlustusvahendust;
6. *edasikindlustusvahendaja* — füüsiline või juriidiline isik, kes tasu eest alustab või jätkab edasikindlustusvahendust;

7. *seotud kindlustusvahendaja* — isik, kes tegeleb kindlustusvahendustegevusega ühe või mitme kindlustusseltsi eest ja nimel, kui kindlustustooted omavahel ei konkureeri, kuid kes ei kogu kindlustusmaksid või kliendile ettenähtud summaksid ja kelle tegevus seoses nende kindlustusseltside toodetega toimub täielikult kõnealuste kindlustusseltside vastutusel.

Seotud kindlustusvahendajaks loetakse ka isikut, kes seoses ühe või mitme kindlustusseltsi toodetega tegeleb nende kindlustusseltside vastutusel kindlustusvahendusega oma põhi- kutsetegevuse kõrval, kui kindlustus täiendab kõnealuse põhi- kutsetegevuse raames pakutavaid kaupu või osutatavaid teenuseid ja kui nimetatud isik ei kogu kindlustusmaksleid ega kliendile ettenähtud summasid;

8. *suurriskid* — direktiivi 73/239/EMÜ artikli 5 punktis d määratletud riskid;
9. *päritoluliikmesriik* —
 - a) kui vahendaja on füüsiline isik, siis liikmesriik, kus asub selle vahendaja elukoht ja kus ta tegutseb;
 - b) kui vahendaja on juriidiline isik, siis liikmesriik, kus on tema registrijärgne asukoht, või kui tal siseriikliku õiguse kohaselt ei ole registrijärgset asukohta, siis liikmesriik, kus asub tema peakontor;
10. *vastuvõttev liikmesriik* — liikmesriik, kus kindlustus- või edasikindlustusvahendajal on filiaal või kus ta osutab teenuseid;
11. *pädevad asutused* — asutused, mille iga liikmesriik määrab vastavalt artiklile 7;
12. *püsiv andmekandja* — vahend, mis võimaldab kliendil isiklikult talle adresseeritud teavet salvestada nii, et seda saab tulevikus teabe otstarbe seisukohast piisava aja jooksul kasutada, ja mis võimaldab salvestatud teavet muutmata kujul taasesitada.

Eeskätt kuuluvad püsivate andmekandjate hulka disketid, CD-ROMid, DVDd ja arvutite kõvakettad, millele on salvestatud elektronpost, kuid nende hulka ei kuulu veebisaidid, kui need ei vasta esimeses lõigus täpsustatud kriteeriumidele.

II PEATÜKK

REGISTREERIMISNÕUDED

Artikkel 3

Registreerimine

1. Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad registreerib artikli 7 lõikes 2 määratletud pädev asutus nende päritoluliikmesriigis.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, võivad liikmesriigid sätestada, et kindlustus- ja edasikindlustusseltsid ja muud asutused võivad teha koostööd kindlustus- ja

edasikindlustusvahendajate registreerimiseks ja artikli 4 nõuete kohaldamiseks selliste vahendajate suhtes. Eelkõige võib kindlustusselts või kindlustusseltside ühendus pädeva asutuse järelevalve all registreerida seotud kindlustusvahendajaid.

Liikmesriigid ei pea esimeses ja teises lõigus nimetatud nõuet kohaldama kõigi nende füüsiliste isikute suhtes, kes töötavad ettevõtja heaks ja tegelevad kindlustus- või edasikindlustusvahendusega.

Liikmesriigid peavad registreerima juriidilised isikud ja täpsustama registris juhtkonda kuuluvate vahendustegevuse eest vastutavate füüsiliste isikute nimed.

2. Liikmesriigid võivad kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate jaoks asutada rohkem kui ühe registri, tingimusel et nad sätestavad vahendajate registreerimise kriteeriumid.

Liikmesriigid peavad hoolitsema ühtse teabepunkti asutamise eest, mis võimaldab kiiret ja lihtsat juurdepääsu kõigi nimetatud elektrooniliste ja pidevalt ajakohastatavate registrite andmetele. Selles teabepunktis peavad saadaval olema ka kõigi liikmesriikide lõike 1 esimeses lõigus nimetatud pädevate asutuste identifitseerimise üksikasjad. Lisaks tuleb kõnealuses registris märkida riik või riigid, kus vahendaja vahendustegevusega tegeleb asutamisevabaduse või teenuste osutamise vabaduse alusel.

3. Liikmesriigid tagavad, et kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate, seotud kindlustusvahendajad kaasa arvatud, registreerimise tingimus on artiklis 4 sätestatud kutsesobivusnõuete täitmine.

Samuti tagavad liikmesriigid, et kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad, seotud kindlustusvahendajad kaasa arvatud, kõrvaldatakse registrist. Pädev asutus kontrollib korrapäraselt registreerimise kehtivust. Päritoluliikmesriik teavitab vajaduse korral vastuvõtvat liikmesriiki registrist kõrvaldamisest.

4. Pädevad asutused võivad anda kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatele dokumendi, mis võimaldab kõigil huvitatud pooltel lõikes 2 nimetatud registrist (registritest) kontrollida, kas nad on nõuetekohaselt registreeritud.

Selles dokumendis peavad olema vähemalt artikli 12 lõike 1 punktides a ja b täpsustatud andmed ja juriidilise isiku puhul selle artikli lõike 1 neljandas lõigus nimetatud füüsiliste isikute nimed.

Liikmesriik peab nõudma, et dokument tagastatakse selle väljastanud pädevale asutusele, kui asjaomane kindlustus- või edasikindlustusvahendaja ei ole enam registreeritud.

5. Registreeritud kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad võivad alustada ja jätkata kindlustus- ja edasikindlustusvahendustegevust ühenduses nii asutamisevabaduse kui ka teenuste osutamise vabaduse alusel.

6. Liikmesriigid peavad tagama, et kindlustusseltsid kasutavad üksnes registreeritud kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate ning artikli 1 lõikes 2 nimetatud isikute kindlustus- ja edasikindlustusvahendusteenuseid.

Artikkel 4

Kutsesobivusnõuded

1. Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel peavad olema vahendaja päritoluliikmesriigi kindlaksmääratud asjakohased teadmised ja oskused.

Päritoluliikmesriigid võivad teadmisi ja oskusi käsitlevaid nõudeid kohandada vastavalt kindlustus- või edasikindlustustegevusele ja pakutavatele toodetele, eelkõige juhul, kui vahendaja põhikutsetegevus on muu kui kindlustusvahendus. Sellisel juhul võib see vahendaja tegelda kindlustusvahendusega ainult siis, kui käesoleva artikli tingimustele vastav kindlustusvahendaja või kindlustusselts on võtnud endale täieliku vastutuse selle vahendaja tegevuse eest.

Liikmesriigid võivad ette näha, et artikli 3 lõike 1 teises lõigus nimetatud juhtudel peab kindlustusselts kontrollima, kas vahendajate teadmised ja oskused vastavad käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud tingimustele, ja vajaduse korral võimaldama sellistele vahendajatele väljaõpet, mis vastab vahendajate müüdavaid tooteid käsitlevatele nõuetele.

Liikmesriigid ei pea käesoleva lõike esimeses lõigus nimetatud nõuet kohaldama kõigi füüsiliste isikute suhtes, kes töötavad ettevõtja heaks ja tegelevad kindlustus- või edasikindlustusvahendusega. Liikmesriigid tagavad, et mõistlikul osal kindlustustoodete vahendamise eest vastutavate ettevõtjate juhtkonnas olevatest isikutest ja kõigil teistel otse kindlustus- või edasikindlustusvahendusega seotud isikutel on oma ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised ja oskused.

2. Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel peab olema hea maine. Miinimumnõue on, et nad ei tohi olla kohtulikult ega muul samaväärsel viisil siseriiklikult karistatud seoses varavastaste või muude finantstegevusega seotud kuritegudega ja nad ei tohi olla kuulutatud pankrotis olevaks, kui neid ei ole siseriiklike õigusaktide kohaselt rehabiliteeritud.

Liikmesriigid võivad artikli 3 lõike 1 teise lõigu sätete kohaselt lubada, et kindlustusselts kontrolliks kindlustusvahendajate head mainet.

Liikmesriigid ei pea käesoleva lõike esimeses lõigus nimetatud nõuet kohaldama kõigi füüsiliste isikute suhtes, kes töötavad ettevõtja heaks ja tegelevad kindlustus- või edasikindlustusvahendusega. Liikmesriigid tagavad, et selliste ettevõtjate juhtimisstruktuur ning kindlustus- või edasikindlustusvahendusega otse seotud töötajad vastavad sellele nõudele.

3. Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel peab olema kogu ühenduse territooriumi hõlmav ametialane vastutuskindlustus või kutsealasest ettevaatamatusest tingitud kohustuste katmiseks ettenähtud muu võrreldav tagatis, mille summa on vähemalt 1 000 000 eurot nõude kohta ja kokku 1 500 000 eurot aastas kõigi nõuete kohta, kui kindlustusselts, edasikindlustusselts või muu ettevõtja, kelle nimel kindlustus- või edasikindlustusvahendaja tegutseb või on volitatud tegutsema, ei ole juba andnud sellist kindlustust või samaväärset tagatist või kui selline ettevõtja ei ole endale võtnud täielikku vastutust vahendaja tegevuse eest.

4. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed klientide kaitsmiseks, kui kindlustusvahendaja ei suuda kindlustusmakset kindlustusseltsile või nõude summat või kindlustusmakset kindlustatule üle kanda.

Sellised meetmed on järgmised:

- a) seaduses või lepingus sätestatakse, et kliendi poolt vahendajale makstud rahasummad loetakse ettevõtjale makstud summadeks ja ettevõtja poolt vahendajale makstud rahasummad loetakse kliendile makstuks alles siis, kui klient on need teelikult kätte saanud;
 - b) nõutakse, et kindlustusvahendaja finantssuutlikkus peab pidevalt olema kuni 4 % aastas saadud kindlustusmaksetest ja vähemalt 15 000 eurot;
 - c) nõutakse, et kliendi rahasummadega arveldatakse rangelt eraldi kliendikontode kaudu ja et neil kontodel olevaid summasid ei kasutata pankroti korral teistele võlausaldajatele hüvitise maksmiseks;
 - d) nõutakse garantiifondi loomist.
5. Tegutsemine kindlustus- ja edasikindlustusvahendustegevuse alal nõuab, et käesolevas artiklis sätestatud kutsesobivusnõudeid täidetakse pidevalt.

6. Liikmesriigid võivad tugevdada käesolevas artiklis sätestatud nõudeid või lisada uusi nõudeid, millele nende jurisdiktsiooni piires registreeritud kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad peavad vastama.

7. Lõigetes 3 ja 4 nimetatud summad vaadatakse korrapäraselt uuesti läbi, et võtta arvesse muutusi Eurostati avaldatavas Euroopa tarbijahinnaindeksis. Esimene läbivaatamine leiab aset viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist ja järgmised läbivaatamised iga viie aasta järel alates eelmisest läbivaatamiskuupäevast.

Summasid kohandatakse automaatselt, suurendades baasosa eurodes nimetatud indeksis käesoleva direktiivi jõustumise ja esimese läbivaatamiskuupäeva või viimase läbivaatamiskuupäeva ja uue läbivaatamiskuupäeva vahelisel ajal toimunud muutusega protsentides ja ümardades seda lähima euronii.

Artikkel 5

Saadud õiguste säilitamine

Liikmesriigid võivad sätestada, et need isikud, kes juba enne 1. septembrit 2000 tegelesid vahendustegevusega, kes olid registreeritud ja kellel oli käesoleva direktiivi nõuetele vastav väljaõpe ja kogemus, kantakse automaatselt loodavasse registrisse, kui artikli 4 lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõuded on täidetud.

Artikkel 6

Teistes liikmesriikides asutamisest ja teenuste osutamisest teatamine

1. Iga kindlustus- või edasikindlustusvahendaja, kes kavatses esimest korda tegutseda kas ühes või mitmes liikmesriigis asutamisevabaduse või teenuste osutamise vabaduse alusel, peab kõigepealt teavitama päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi.

Ühe kuu jooksul pärast nimetatud teatamist teavitavad need pädevad asutused kindlustus- või edasikindlustusvahendaja kavatsusest neile vastuvõtivate liikmesriikide pädevatele asutustele, kes seda soovivad, ja samal ajal ka asjaomasele vahendajale.

Kindlustus- või edasikindlustusvahendaja võib tegevust alustada üks kuu pärast seda kuupäeva, mil ta sai päritoluliikmesriigi pädevate asutuste teate teises lõigus nimetatud teatavakstegevemise kohta. See vahendaja võib siiski kohe tegevust alustada, kui vastuvõtlev liikmesriik ei soovi, et talle asjast teatatakse.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile, et nad soovivad saada teavet lõike 1 kohaselt. Komisjon omakorda teatab sellest teistele liikmesriikidele.

3. Vastuvõtivate liikmesriikide pädevad asutused võivad võtta vajalikke meetmeid, et tagada nende tingimuste asjakohane avaldamine, mille kohaselt üldistes huvides tuleb kõnealuse tegevusega nende territooriumil tegelda.

Artikkel 7

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad pädevad asutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi rakendamise. Nad teatavad sellest komisjonile ja näitavad ära kohustuste jaotumise.

2. Lõikes 1 nimetatud asutused on kas riigiasutused, siseriiklike õigusaktide alusel tunnustatud asutused või riigiasutuste tunnustatud, siseriiklike õigusaktide alusel nimelt selleks volitatud asutused. Need ei või olla kindlustus- või edasikindlustusseltsid.

3. Pädevatel asutustel peavad oma ülesannete täitmiseks olema kõik vajalikud volitused. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, tagab liikmesriik nende asutuste tiheda koostöö, et nad võiksid oma ülesandeid tõhusalt täita.

Artikkel 8

Sanktsioonid

1. Liikmesriigid peavad ette nägema asjakohased sanktsioonid, kui kindlustus- või edasikindlustusvahendusega tegelev isik ei ole liikmesriigis registreeritud ja talle ei ole osutatud artikli 1 lõikes 2.

2. Liikmesriigid näevad ette asjakohased sanktsioonid nende kindlustus- või edasikindlustusseltside kohta, kes kasutavad selliste isikute kindlustus- või edasikindlustusvahendusteenuseid, kes ei ole liikmesriigis registreeritud ja kellele ei ole osutatud artikli 1 lõikes 2.

3. Liikmesriigid näevad ette asjakohased sanktsioonid, mida kohaldatakse, kui kindlustus- või edasikindlustusvahendaja ei järgi käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud siseriiklikke sätteid.

4. Käesolev direktiiv ei mõjuta vastuvõtivate liikmesriikide õigust võtta meetmeid, et takistada üldistes huvides vastuvõetud õigus- või haldusnormide eiramist nende territooriumil või selle eest karistada. See hõlmab võimalust takistada eeskirju rikkunud kindlustus- või edasikindlustusvahendajatel alustada uut tegevust nende territooriumil.

5. Kõik võetud meetmed, mis hõlmavad kindlustus- või edasikindlustusvahendaja tegevusega seotud sanktsiooni või piiranguid, peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud ja asjaomasele vahendajale teatavaks tehtud. Iga sellise meetme puhul on õigus pöörduda kaebusega selle meetme võtnud liikmesriigi kohtutesse.

Artikkel 9

Teabevahetus liikmesriikide vahel

1. Eri liikmesriikide pädevad asutused teevad koostööd, et tagada käesoleva direktiivi sätete nõuetekohane kohaldamine.

2. Pädevad asutused vahetavad teavet selliste kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate kohta, kelle suhtes on kohaldatud artikli 8 lõikes 3 nimetatud sanktsiooni või artikli 8 lõikes 4 nimetatud meedet, kuivõrd neile tõenäoliselt järgneb selliste vahendajate registrist kõrvaldamine. Lisaks võivad pädevad asutused teise asutuse taotlusel vahetada mis tahes asjakohast teavet.

3. Kõik isikud, kes seoses käesoleva direktiiviga peavad andma või saada teavet, peavad täitma ametialaduse hoidmise nõuet, nagu see on sätestatud nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/49/EMÜ (otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ning millega muudetakse direktiive 73/239/EMÜ ja 88/357/EMÜ (kolmas kahjukindlustuse direktiiv))⁽¹⁾ artiklis 16 ja nõukogu 10. novembri 1992. aasta direktiivi 92/96/EMÜ (otsese elukindlustusega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta ning millega muudetakse direktiive 79/267/EMÜ ja 90/619/EMÜ (kolmas elukindlustuse direktiiv))⁽²⁾ artiklis 15.

Artikkel 10

Kaebused

Liikmesriigid tagavad sellised abinõud, mis võimaldavad klientidel ja teistel huvitatud pooltel ning eeskätt tarbijate ühistutel esitada kaebusi kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate kohta. Kõigil juhtudel vastatakse kaebustele.

Artikkel 11

Kohtuväline kahjuhüvitusnõuete menetlemine

1. Liikmesriigid soodustavad asjakohaste ja tõhusate kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetluste kasutuselevõttu kindlustusvahendajate ja klientide vaheliste vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks, kasutades vajaduse korral juba olemasolevaid asutusi.

2. Liikmesriigid edendavad nende asutuste vahelist koostööd piiriüleste vaidluste lahendamisel.

III PEATÜKK

NÕUDED VAHENDAJATE ANTAVA TEABE KOHTA

Artikkel 12

Kindlustusvahendaja antav teave

1. Enne iga esialgse lepingu sõlmimist ja vajaduse korral lepingu muutmisel või uuendamisel annab kindlustusvahendaja kliendile vähemalt järgmise teabe:

- vahendaja isikut tõendavad andmed ja aadress;
- register, millesse ta on kantud, ja vahendid registreerimise kontrollimiseks;

(1) EÜTL 228, 11.8.1992, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/64/EÜ (EÜTL L 290, 17.11.2000, lk 27).

(2) EÜTL 360, 9.12.1992, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/64/EÜ.

- kas tal on teatud kindlustusseltsis otsene või kaudne osalus, mis on üle 10 % kapitalist või hääleõigusest;
- kas teatud kindlustusseltsil või selle emattevõtjal on kindlustusvahendajas otsene või kaudne osalus, mis on üle 10 % kapitalist või hääleõigusest;
- artiklis 10 nimetatud abinõud, mis võimaldavad klientidel ja teistel huvitatud pooltel esitada kaebusi kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate kohta ja vajaduse korral kohtuvälise kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetluste kohta, mida on nimetatud artiklis 11.

Lisaks teatab kindlustusvahendaja seoses kliendile pakutava lepinguga, kas:

- ta annab lõikes 2 nimetatud ausa analüüsi andmise kohustusel põhinevat nõu, või
- tal on lepinguline kohustus tegelda kindlustusvahendusega üksnes ühes või mitmes kindlustusseltsis. Sel juhul esitab ta kliendi taotlusel nende kindlustusseltside nimed, või
- tal ei ole lepingulist kohustust tegelda kindlustusvahendusega üksnes ühes või mitmes kindlustusseltsis ja ta ei anna lõikes 2 nimetatud ausa analüüsi andmise kohustusel põhinevat nõu. Sel juhul esitab ta kliendi taotlusel nende kindlustusseltside nimed, kellega ta võib töötada ja kellega ta töötab.

Kui teavet antakse üksnes kliendi taotlusel, teatatakse kliendile, et tal on õigus sellist teavet taotleda.

2. Kui kindlustusvahendaja teatab kliendile, et ta annab nõu ausa analüüsi alusel, on ta kohustatud seda nõu andma piisavalt suure hulga turul pakutavate kindlustuslepingute põhjal, et ta võiks ametialaste kriteeriumide kohaselt soovitada kliendile tema vajadustele kõige paremini vastava kindlustuslepingu.

3. Enne konkreetse lepingu sõlmimist peab kindlustusvahendaja eelkõige kliendi antud teabe alusel vähemalt täpsustama selle kliendi nõudmised ja vajadused ning põhjendama kliendile teatud kindlustustoote kohta antud nõuandeid. Nimetatud andmeid kohandatakse vastavalt soovitatava kindlustuslepingu keerukusele.

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 nimetatud teavet ei pea andma suurriskide kindlustusvahendaja ega edasikindlustusvahendaja.

5. Liikmesriigid võivad lõikes 1 nimetatud teabenõuete kohta säilitada või vastu võtta rangemad sätted, tingimusel et need vastavad ühenduse õigusele.

Liikmesriigid teatavad komisjonile esimeses lõigus sätestatud siseriiklikud sätted.

Läbipaistvuse kõrge taseme saavutamiseks kõigi asjakohaste vahenditega tagab komisjon, et talle seoses siseriiklike sätetega antud teave tehakse teatavaks ka klientidele ja kindlustusvahendajatele.

Artikkel 13

Teabe edastamise tingimused

1. Artikli 12 kohaselt klientidele edastatav teave tehakse teatavaks järgmiselt:

- a) paberil või muul püsival andmekandjal, mis on kliendile kättesaadav ja kergesti kasutatav;
- b) selgelt ja täpselt ning kliendile arusaadavalt;
- c) kohustuse liikmesriigi ametlikus keeles või mis tahes muus lepinguosaliste kokkulepitud keeles.

2. Erandina lõike 1 punktist a võib artiklis 12 nimetatud teavet edastada suuliselt, kui klient seda nõuab või kui on vajalik viivitamatu kindlustuskaitse. Sellistel juhtudel edastatakse kliendile teave lõike 1 kohaselt kohe pärast kindlustuslepingu sõlmimist.

3. Kui müük toimub telefoni teel, peab kliendile eelnevalt antav teave vastama ühenduse eeskirjadele, mida kohaldatakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstuse suhtes. Sellistel juhtudel edastatakse kliendile teave lõike 1 kohaselt kohe pärast kindlustuslepingu sõlmimist.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 14

Õigus pöörduda kohtusse

Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvahendajat, edasikindlustusvahendajat või kindlustusseltsi käsitlevate otsuste puhul, mis on tehtud käesoleva direktiivi kohaselt vastuvõetud õigus- või haldusnormide alusel, on õigus pöörduda kohtusse.

Artikkel 15

Kehtetuks tunnistamine

Alates artikli 16 lõikes 1 nimetatud kuupäevast tunnistatakse direktiiv 77/92/EMÜ kehtetuks.

Artikkel 16

Õigusaktide ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 15. jaanuari 2005. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendes normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud õigusnormide teksti. Selles teatises esitavad nad tabeli, milles on näidatud käesolevale direktiivile vastavad siseriiklikud sätted.

Artikkel 17

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 18

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 9. detsember 2002

Euroopa Parlamendi nimel

president

P. COX

Nõukogu nimel

eesistuja

H. C. SCHMIDT